



ENERGIAPOLIITTISTEN OHJAUSKEINOJEN VAIKUTUS METSÄTEOLLISUUDEN ENERGIAKUSTANNUKSIIN EUROOPASSA

Tiivistelmä raportista Metsäteollisuus ry:lle
7.10.2016



Pöyry Management Consulting Oy ("Pöyry") pidättää kaikki oikeudet tähän raporttiin. Raportti on laadittu noudattaen Pöyryn ja asiakkaan välisen sopimuksen ehtoja. Pöyryn tähän raporttiin liittyvä tai siihen perustuva vastuu määräytyy yksinomaan kyseisten sopimusehtojen mukaisesti.

Pöyry ei vastaa kolmannelle osapuolelle tämän raportin käyttämisen tai siihen luottamisen perusteella aiheutuneesta haitasta taikka mistään välittömästä tai välillisestä vahingosta.

Copyright © Pöyry Management Consulting Oy

Kaikki oikeudet pidätetään. Tätä asiakirjaa tai osaa siitä ei saa kopioida tai jäljentää missään muodossa ilman Pöyry Management Consulting Oy:n antamaa kirjallista lupaa.

JOHDANTO

- Energiakustannukset ovat merkittävä kilpailukykyyn vaikuttava tekijä metsäteollisuudelle. Eri Euroopan maissa teollisuuden energian hankintakustannukset vaihtelevat johtuen sekä energiakustannusten eroista, että erilaisten poliittisten ohjauskeinojen vaikutuksista kustannuksiin.
- Monissa Euroopan maissa teollisuuden kilpailukykyä tuetaan verohelputuksilla energiaverotukseen liittyen. Useat maat ovat myös ottaneet tai ottamassa käyttöön päästökaupan kompensatio-järjestelmiä, joilla kompensoidaan päästökaupan epäsuoria, sähkön hinnan nousun kautta syntyviä kustannuksia teollisuudelle. Tavoitteena on estää ns. hiilivuotoa, joka tarkoittaa päästöjen siirtymistä Euroopan ulkopuolelle teollisen tuotannon keskittyessä maihin, joissa vastaavia päästövähennys-kustannuksia ei teollisuudelle ole.
- Uusiutuvan energian tukijärjestelmien kustannukset voidaan kerätä sähkön käyttäjiltä perittävillä maksuilla tai osana verotusta. Mikäli tukijärjestelmän kustannukset kerätään sähkön käyttäjiltä, on monissa maissa annettu teollisuudelle helputuksia näistä maksuista. Esimerkiksi Ruotsissa energiaintensiivinen teollisuus on vapautettu uusiutuvan energian sertifiointijärjestelmän kustannuksista ja Saksassa kotitaloudet ja pienet sähkön käyttäjät maksavat merkittäviä uusiutuvan energian tukimaksuja teollisuuden maksujen jäädessä hyvin vähäisiksi.
- Verojen ja tukien lisäksi energian hankintakustannukset vaihtelevat maasta toiseen johtuen mm. sähkön markkinahintojen eroista ja siirtomaksuista ja niistä mahdollisesti saatavista alennuksista.

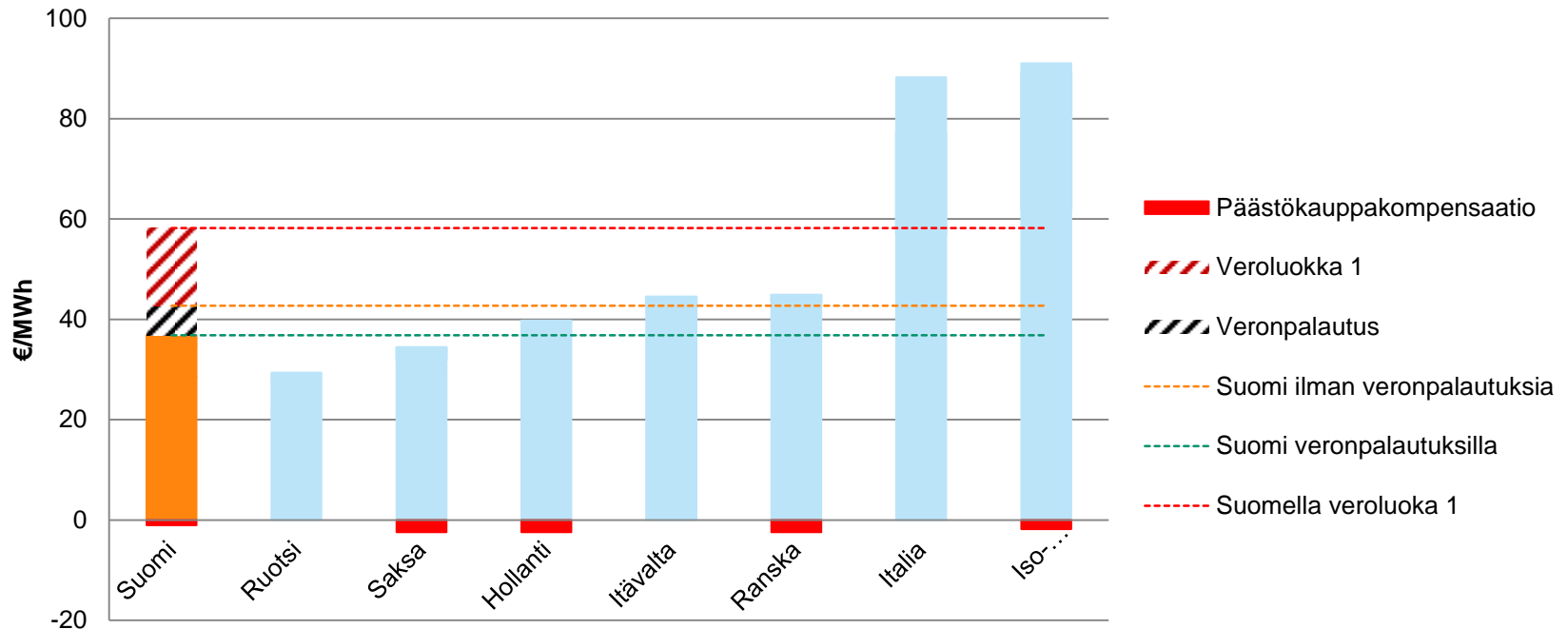
ESIMERKKEJÄ TEOLLISUUDEN ENERGIAPEROKOHTELUSTA JA TUISTA

- **Ruotsi:** sähkövero EU:n sallimalla minimitasolla (jopa 0 jos energiatehokkuusohjelmassa), teollisuudella ei sertifikaattivelvoitetta
- **Saksa:** päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatio, energiaveron palautus, energiaveron lisäpalautus (jopa 90% jäljellä olevasta verosta), siirtomaksujen alennus ja CHP-käytössä maakaasulla veronpalautus (jopa kaikki verot). Uusiutuvan energian tukimaksu teollisuudelle hyvin alhainen
- **Ranska:** teollisuudelle alennus sähkön siirtomaksusta, energiaveron teollisuudelle alhainen, uusiutuvan energian tukimaksu teollisuudelle muita käyttäjiä selvästi alhaisempi maksuton vuoksi, päästökaupakompensatio
- **Iso-Britannia:** ei suoraa sähköveroa, useita veroluonteisia maksuja sähkönkäyttäjille, mutta teollisuudelle vähennyksiä näistä maksuista, päästökaupakompensatio
- **Hollanti:** teollisuuden sähkövero erittäin matala, uusiutuvan energian tukimaksu teollisuudelle matala, lisäksi palautuksia veroista ja tukimaksuista, päästökaupakompensatio, maakaasun CHP-käyttö verotonta
- **Itävalta:** energiaintensiiviselle teollisuudelle veronpalautuksena lähes täysimääräinen verojen palautus, uusiutuvan energian tukimaksu teollisuudelle selvästi pieniä kuluttajia matalampi
- **Italia:** teollisuuden energiaveron hyvin matala, uusiutuvan energian tukimaksu teollisuudelle alennettu
- **Suomi:** teollisuuden matalampi sähkövero, energiaveron palautus, CHP-käytössä polttoaineiden verotus erillistä lämmöntuotantoa alhaisempi, teollisuudelle esitetty puolikasta päästökaupakompensatiota

SÄHKÖN HANKINTAHINTA TEOLLISUUDELLE

Veropalautuksen ja teollisuuden alhaisemman sähköveron ansiosta sähkön hankintakustannus on Suomessa ollut suurelle teollisuuskäyttäjälle hyvin lähellä Saksan ja Hollannin tasoa. Ruotsissa hinta on ollut alhaisempi aluehintaeron vuoksi.

Sähkön hankintakustannus suurelle teollisuusasiakkaalle vuoden 2015 sähkön hinnoilla*

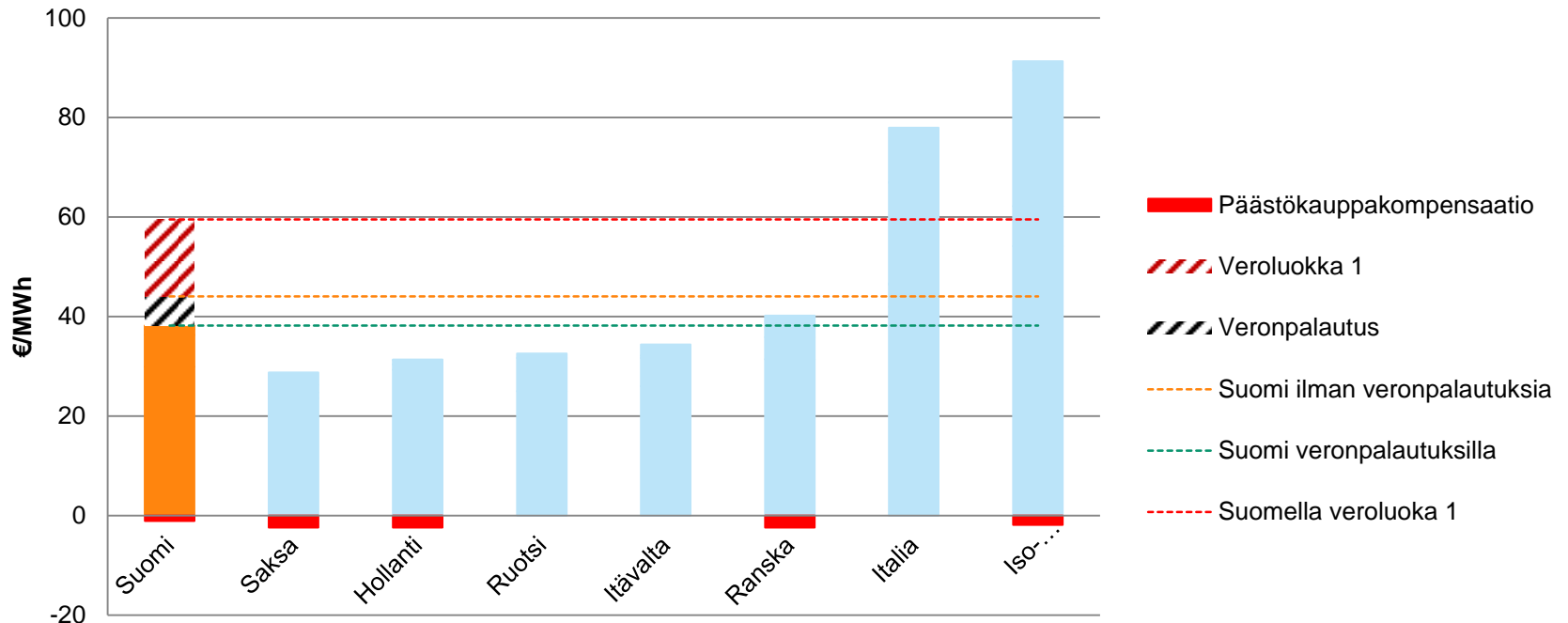


* Sähkön hinta sisältää energia- ja siirtomaksut sekä verot, mahdolliset uusiutuvan energian tukimaksut ja muut maksut siltä osin kuin ne tulevat suuren käyttäjän maksettaviksi. Verot ja muut kustannukset 2016 tasolla, päästökauppakompensaatio vuodelle 2017 perustuen päästöoikeuden hintaan 5 €/t, Suomessa oletettu puolikas kompensaatio. Kompensaatio vähennetty sähkön hankintakustannuksesta .

SÄHKÖN HANKINTAHINTA TEOLLISUUDELLE 2017

Sähkön forward-hinnat vuodelle 2017 Keski-Euroopassa ovat melko tasaisia ja useissa maissa Suomen aluehintaa alhaisempia, jolloin Suomi menettää sähkön markkinahinnan edullisuudesta aiemmin saatua etua.

Sähkön hankintakustannus suurelle teollisuusasiakkaalle vuoden 2017 forward-hinnoilla*

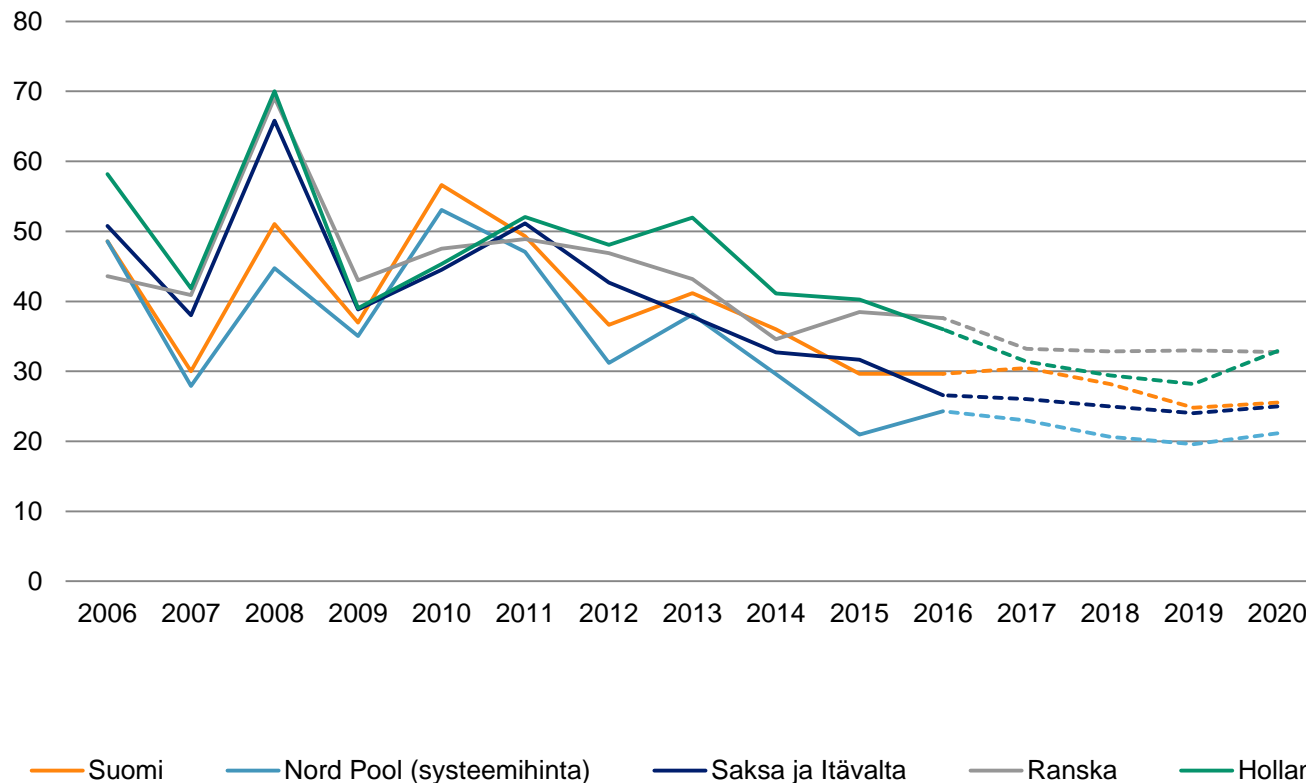


* Sähkön hinta sisältää energia- ja siirtomaksut sekä verot, mahdolliset uusiutuvan energian tukimaksut ja muut maksut siltä osin kuin ne tulevat suuren käyttäjän maksettaviksi. Verot ja muut kustannukset 2016 tasolla, päästökauppakompensaatio vuodelle 2017 perustuen päästöoikeuden hintaan 5 €/t. Kompensaatio vähennetty sähkön hankintakustannuksesta. 2017 sähkön hintanoteeraukset sähkölle 9/2016.

SÄHKÖN MARKKINAHINNAN KEHITYS SUOMESSA JA EUROOPASSA

Sähköpörssien forward-hintojen perusteella sähkön hinta olisi Suomessa lähivuosina esimerkiksi Saksaa korkeampi.

Sähkön markkinahinnan historiallinen kehitys ja forward-hinnat*



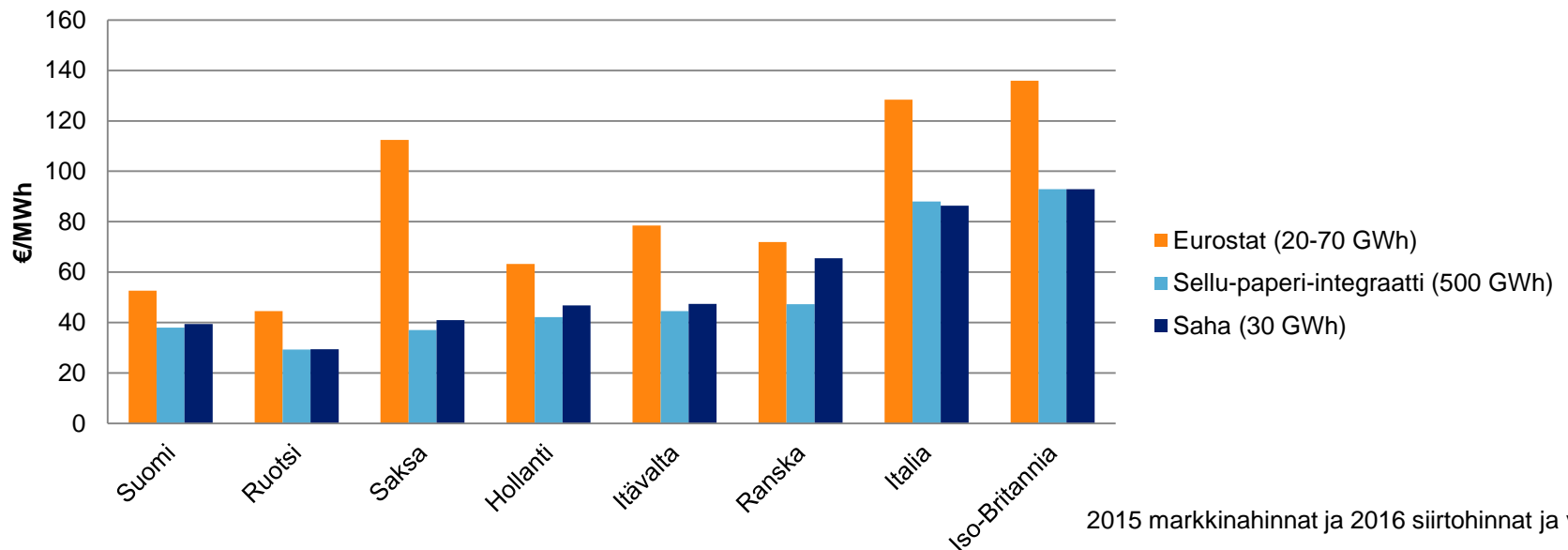
* Syyskuu 2016 sähköpörssien noteeraukset.

EUROSTATIN TILASTOJEN JA PÖYRYN ANALYYSIN VERTAILU

Eurostatin tilastoissa sähkön hinta käyttäjälle eroaa merkittävästi Pöyryn arvioimista hinnoista suurille teollisuusasiakkaille

- Eurostat tilastoi yleensä suurimmillaan 20-70 GWh:n vuosikulutuksen, joka on tässä selvityksessä tarkasteltuja suurimpia sähkökäyttäjiä selvästi pienempi käyttäjäryhmä. Eurostatin tilastojen teollisuusasiakkaat sisältävät myös ei-energiaintensiivisen teollisuuden.
- Merkittävä ero sähkön hinnoissa muodostuu siitä, että Eurostat ei huomioi tilastoissaan veronpalautuksia.
- Lisäksi maiden raportointikäytännöissä ja raportoinnissa käytettävissä määritelmissä voi olla eroja.

Sähkön kokonaishinta erilaisille käyttäjille, Eurostatin tilastot ja Pöyryn arviot*



2015 markkinahinnat ja 2016 siirtohinnot ja verot

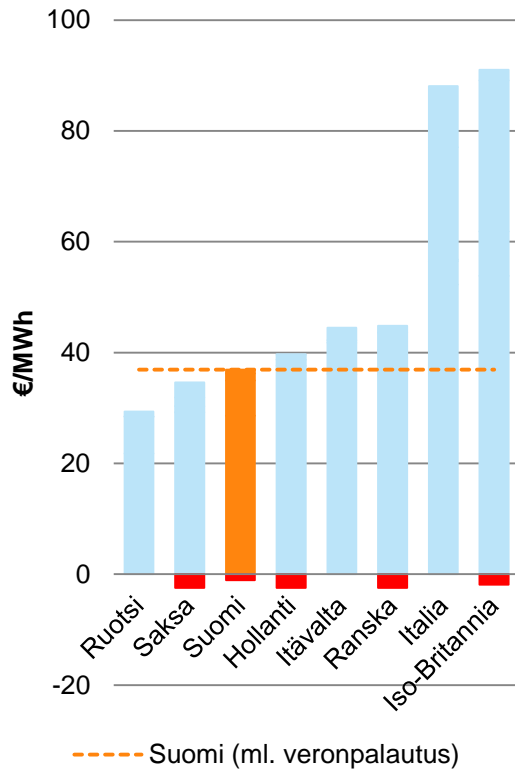
MITEN ENERGIAPERON PALAUTUKSEN VAIKUTUKSIA TULISI ARVIOIDA?

- Energiaveron palautuksen tavoitteena on varmistaa, että teollinen tuotanto ei siirry verotuksen vuoksi Suomesta muihin maihin, jolloin menetettäisiin työpaikkoja ja kotimaiset raaka-ainevarat jäisivät hyödyntämättä. Koska energiaverotus on edelleen hyvin maakohtaista, voi verotus muodostua merkittäväksi kilpailukykytekijäksi ja aiheuttaa hiilivuotoa.
- Päästökaupan piirissä olevan teollisuuden päästöt vähenevät asetettujen tavoitteiden mukaisesti kustannustehokkaasti päästökaupan vaikutuksesta. Päästökaupan piirissä oleville toimijoille energiaverotus on päästökaupan kanssa päällekkäinen ohjauskeino. Mahdolliset verotuksen vaikutuksena syntyvät päästövähennykset Suomessa eivät vähennä globaaleja kokonaispäästöjä, sillä säästyneet päästöoikeudet myydään ja käytetään muualla. Pahimmillaan päästöt voivat jopa lisääntyä mikäli tuotantoa siirtyy suurempipäästöisiin tehtaisiin.
- Erityisesti metsäteollisuudessa ollaan monilla markkinasegmenteillä tilanteessa, jossa kysyntä markkina-alueella ei kasva tai se on laskussa. Tuotannon sijoittumisen määrää tuotantoyksiköiden keskinäinen kilpailuasema, jota tarkasteltaessa huomioidaan kaikki kustannuskomponentit. Energiakustannukset ovat yksi merkittävä tekijä tuotantopaikkojen kustannustasoja vertailtaessa. Yritysten ja tehtaiden nettovoitto ei riitä pitämään tehtaita toiminnassa, mikäli tuotteet voidaan muualla tuottaa edullisemmin.
- Veronpalautusten merkitystä voidaan tarkastella vertaamalla energiakustannuskomponentteja teollisille toimijoille eri maissa. Lisäksi on huomioitava energiakustannusten osuus ja merkittävyys kokonaiskustannuksista, sekä markkinoilla vallitseva kilpailutilanne ja kysyntä. Suomen haasteena ovat myös useat muut korkeammat kustannuskomponentit, erityisesti logistiikkakustannukset, joiden vaikutusta on kompensoitava muilla kilpailukykytekijöillä.

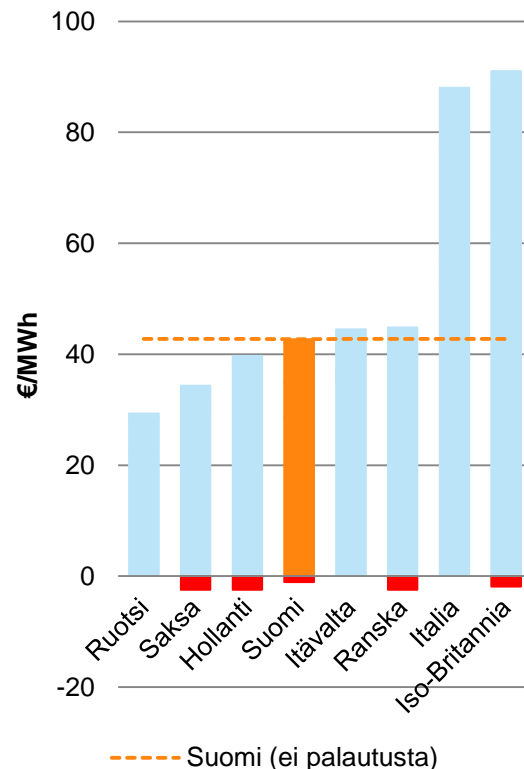
ESIMERKKI 1: SÄHKÖN HANKINTAKUSTANNUS SELLU-PAPERI- INTEGRAATILLE 2015 *

Integraatin sähkön hankintakustannus muuttuu merkittävästi, mikäli veronpalautukset poistetaan ja erityisesti mikäli teollisuuden alempi sähköveroluokka poistetaan.

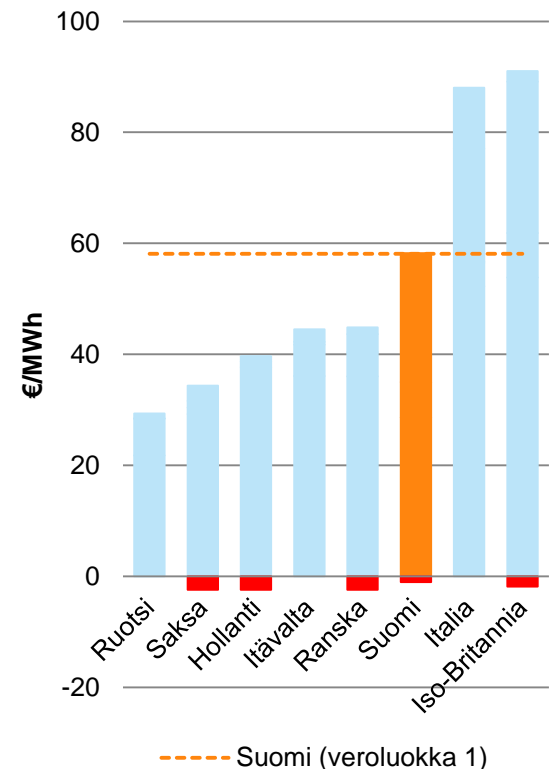
Sähkön hankintakustannus veronpalautus huomioiden



Sähkön hankintakustannus ilman veronpalautusta Suomessa



Sähkön hankintakustannus ilman veronpalautusta ja veroluokka 1

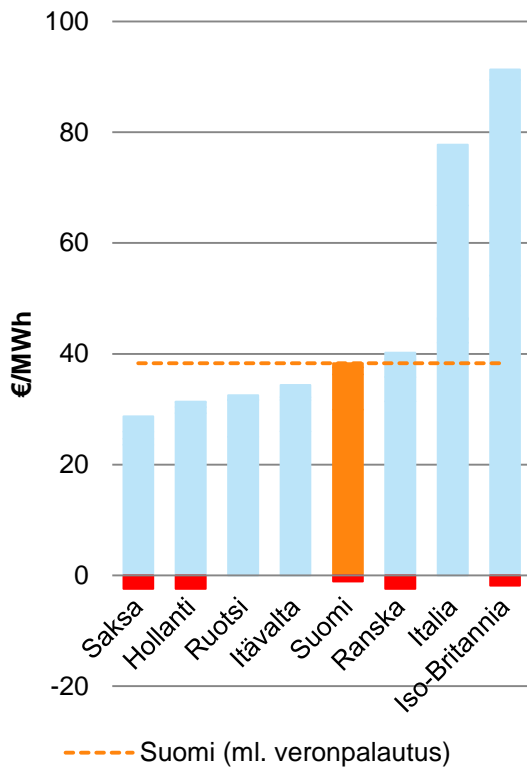


* 2015 markkinahinta, verojen, siirtomaksujen ym. osalta 2016 hintataso, 2017 päästökauppakompensaatio huomioitu

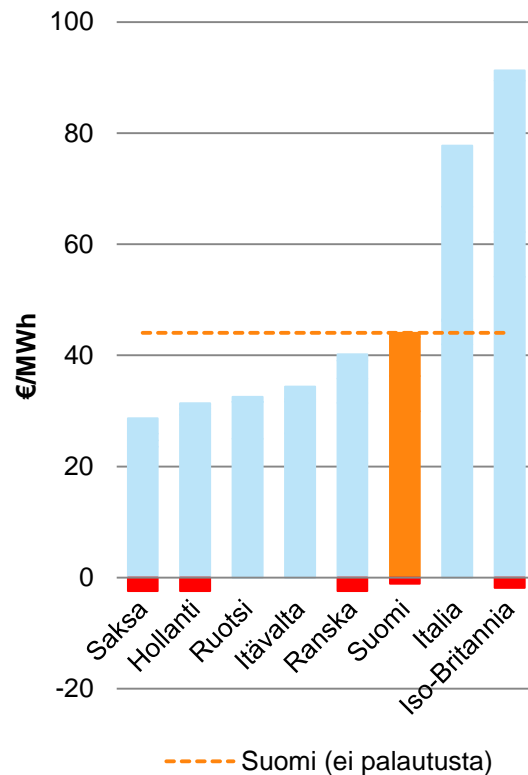
ESIMERKKI 1: SÄHKÖN HANKINTAKUSTANNUS SELLU-PAPERI-INTEGRAATILLE 2017*

Vuoden 2017 forward-hinnoilla tarkasteltuna sähkön hankintakustannukset Suomessa olisivat jo nykyisillä veroilla ja ehdotetulla puolikkaalla kompensatiolla monia kilpailijamaita korkeampia.

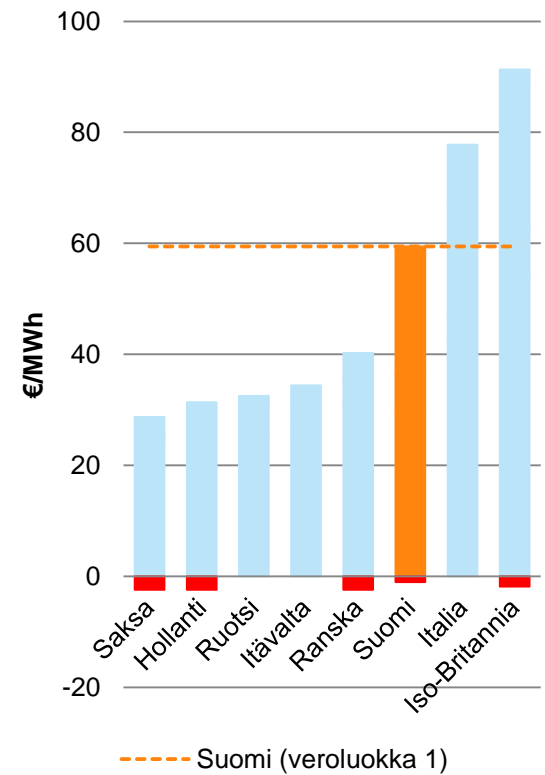
Sähkön hankintakustannus veronpalautus huomioiden



Sähkön hankintakustannus ilman veronpalautusta Suomessa



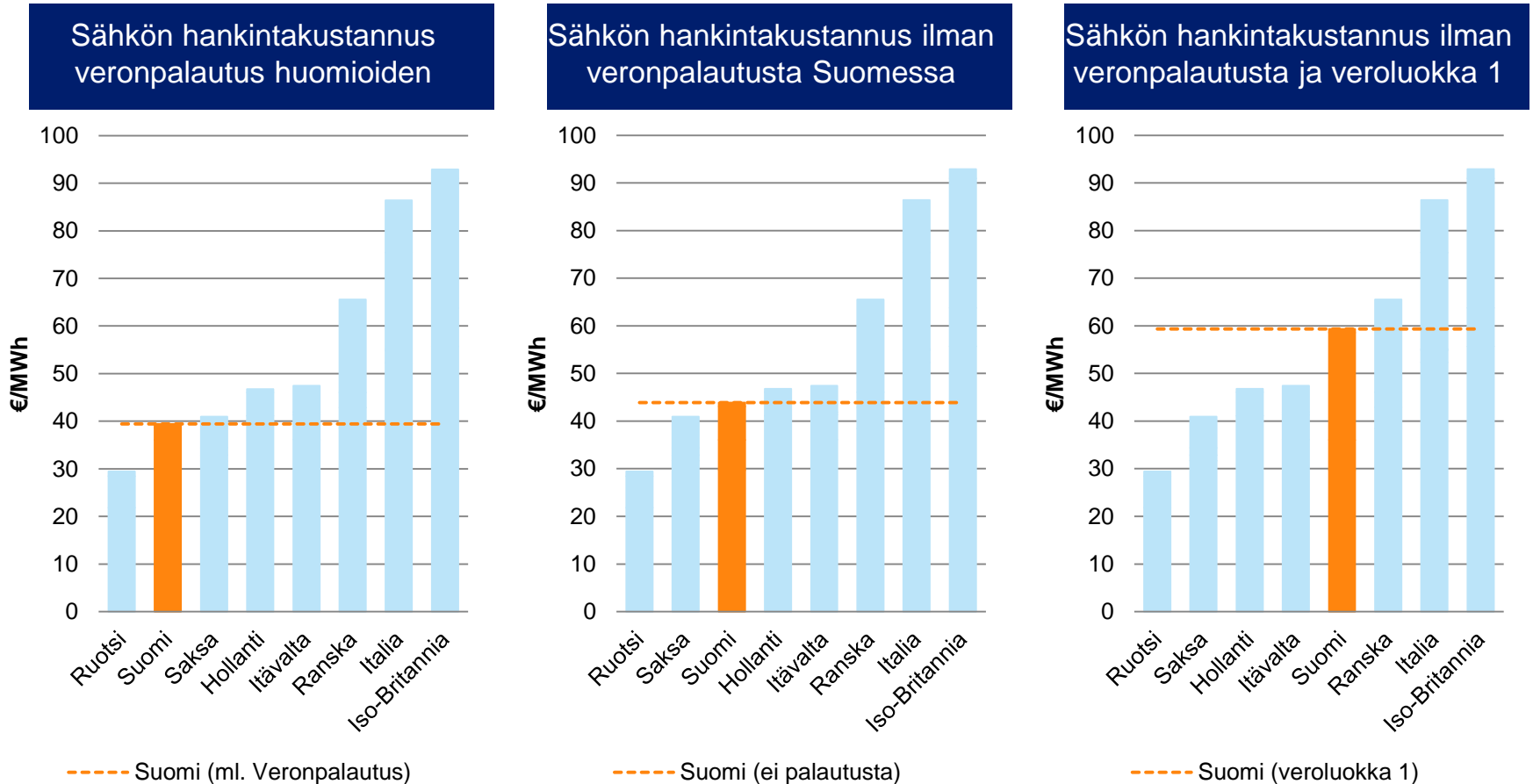
Sähkön hankintakustannus ilman veronpalautusta ja veroluokka 1



* 2017 forward-hinta, verojen, siirtomaksujen ym. osalta 2016 hintataso, 2017 päästökauppakompensaatio huomioitu

ESIMERKKI 2: SÄHKÖN HANKINTAKUSTANNUS SAHALLE 2015*

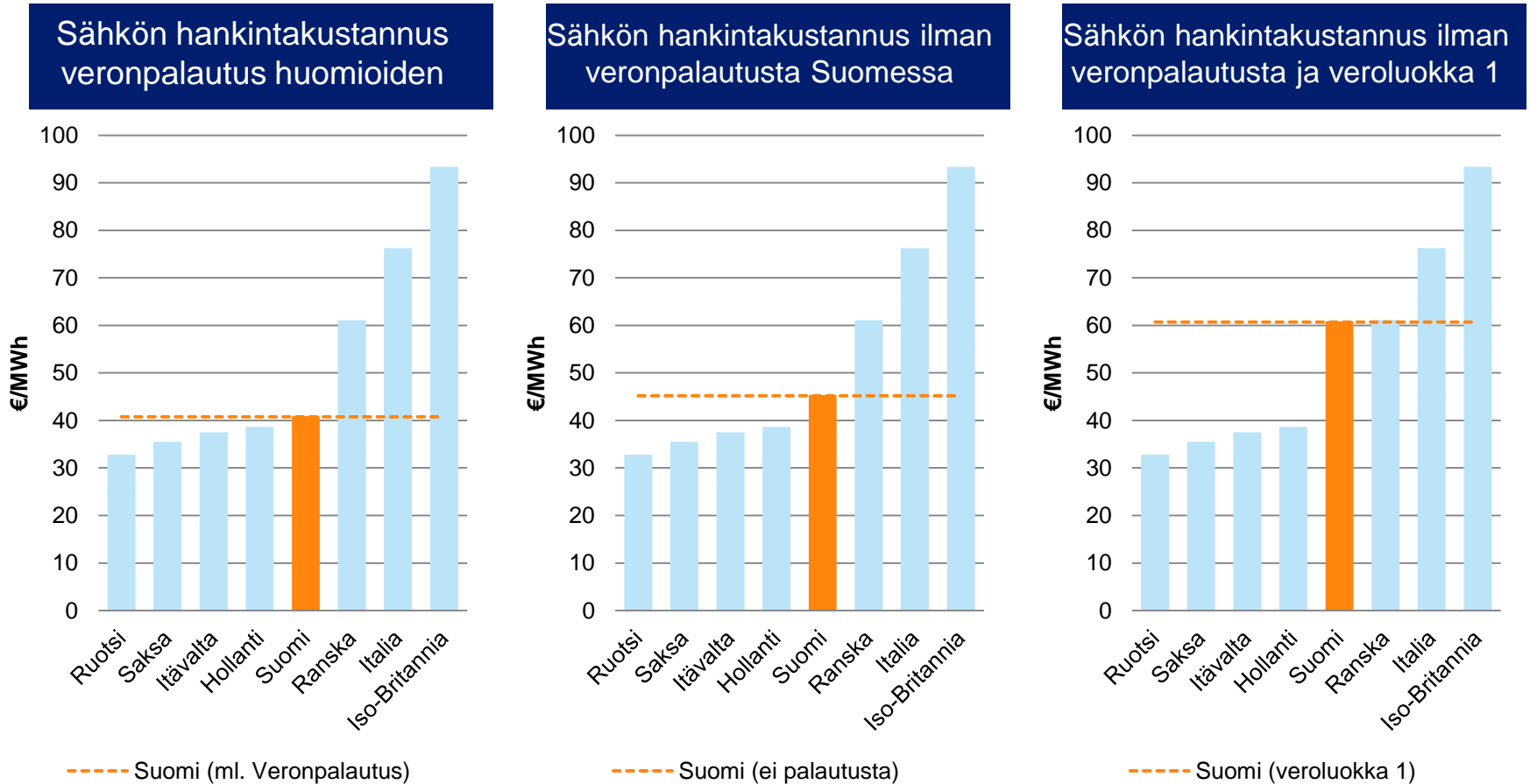
Sähkön hankintakustannus suurta selluintegraattia pienemmälle sahalle on Suomessa veronpalautuksen ansiosta kilpailukykyinen moniin kilpailijamaihin verrattuna, Ruotsissa hinta on kuitenkin alhaisempi.



* 2015 markkinahinta, verojen, siirtomaksujen ym. osalta 2016 hintataso,

ESIMERKKI 2: SÄHKÖN HANKINTAKUSTANNUS SAHALLE 2017*

Sähkön alhaiset markkinahinnat Keski-Euroopassa lähivuosina voivat heikentää Suomen suhteellista asemaa sähkön hankintakustannusten osalta. Sähkön alemmasta veroluokasta luopuminen nostaisi kustannuksen lähes kaksinkertaiseksi joihinkin kilpailijamaihin nähden.



* 2017 forward-hinta, verojen, siirtomaksujen ym. osalta 2016 hintataso,

JOHTOPÄÄTÖKSET

- Tässä selvityksessä tarkasteltiin sähkön ja polttoaineiden hintoja ja kustannuskomponentteja metsäteollisuudelle valituissa Euroopan maissa, jotka voidaan nähdä Suomen kilpailijamaina teollisuuden sijoittumisen kannalta.
- Sähkön ja polttoaineiden hankintakustannukset ovat Suomessa samalla tasolla tai korkeammat kuin monissa Euroopan maissa. Verotuksella on suuri merkitys energian hankintakustannuksiin, ja useimmissa maissa teollisuuden energiaverot ovatkin hyvin alhaiset muuhun verotason verrattuna, tai verot palautetaan lähes kokonaisuudessaan takaisin teollisille energian käyttäjille.
- Sähkön markkinahinta on ollut Suomessa vuonna 2015 alhaisempi kuin monissa Keski-Euroopan maissa, mutta sähkön forward-hintojen perusteella hintaero voi olla jatkossa kilpailijamaiden hyväksi. Tällöin Suomen asema heikkenee entisestään, ja verojen ja muiden maksujen rooli kasvaa kun etu energiahinnassa katoaa.



Veronpalautuksen poistaminen teollisuudelta Suomessa nostaisi sähkön ja polttoaineiden hankintakustannuksia merkittävästi ja nostaisi energiakustannukset Suomessa monia muita maita korkeammiksi. Tällä kustannusten nousulla on väistämättä vaikutuksia suomalaisten tehtaiden kannattavuuteen ja kilpailukykyyn kansainvälisillä markkinoilla



The leading advisor to the world's energy, forest and bio-based industries. Clients choose us for the sharpness of our insight, deep industry expertise and proven track record – because results count.

Pöyry Management Consulting

